🌾 מסע שלם – שיר, זיכרון וכיסופים

פעילות בעקבות סרטון לחג הסיגד · רמה: עולים

👩‍🏫 מהדורה למורה

הסרטון (קישור בלבד): https://youtu.be/hdFzQ5R-9YY · האתר האינטראקטיבי: https://sigd-masa-shalem.sites.tab.bot/

מטרות

- להכיר את חג הסיגד: כ"ט בחשוון, 50 יום אחרי יום הכיפורים, חג של חידוש הברית ושל כיסופים לירושלים.
- להכיר בכבוד ובדיוק את סיפור המסע של יהודי אתיופיה דרך סודן ואת זיכרון הנספים.
- לפרש דימויים ומטפורות בשיר (מסע, חושך ואור, "כל סוף הוא התחלה").
- לחבר את השיר לערכים: כיסופים, אמונה, התמדה, זיכרון וקהילה – ולכלי חוסן: גש"ר מאח"ד, עש"ן ד"ק, מעש"ה.

מהלך שיעור (45 דקות)

זמן	שלב	מה עושים
5 דק׳	פתיחה: ניבוי מן הכותרת	"מסע שלם" – בחירת מילים צפויות, ושאלה: מה זה מסע?
5 דק׳	רקע קצר	קריאה משותפת של טקסט הרקע לפי הרמה. הנחיה רגישה לפני הצפייה.
6 דק׳	צפייה מונחית	כרטיסי האזנה בזוגות/קבוצות, ואחריה בדיקת הניבוי.
12 דק׳	עיבוד	פענוח דימויים + קולות ההורים (בחירה של אחד מהשניים).
12 דק׳	יצירה	מפת המסע או מכתב מהמסע (לבחירת התלמידים).
5 דק׳	סיכום	הדלקת נר בשביל הזיכרון + כרטיס יציאה.

הערות רגישות

- לפני הצפייה: מקדימים במשפט אחד שהשיר עוסק במסע שבו אנשים מתו בדרך, ושמותר להרגיש.
- תלמידים ממוצא אתיופי: לא מציבים אותם כ"מומחים" או כנציגי הקהילה ולא מבקשים מהם לספר. מזמינים בלבד – ומכבדים גם בחירה לשתוק. מומלץ לשוחח איתם (ואם אפשר עם ההורים) לפני השיעור.
- ייתכן שבכיתה יש תלמידים שבני משפחתם נספו בדרך או שחוו אובדן אחר. מתאמים מראש עם היועצת, ונותנים אפשרות לצאת לרגע.
- מספרים את הסיפור כסיפור של אומץ, אמונה ונחישות – לא רק של סבל. נמנעים מהכללות ומסטריאוטיפים.
- מעגל השיתוף הוא רשות בלבד, עם זכות לוותר. לא מבקשים לשחק תפקיד של מוות או סבל.
- במכתב מהמסע אפשר לבחור תפקיד של תקווה (למשל ילד/ה שמחכה בירושלים).

תשובות – עולים

- ניבוי: גשם, אבא, אמא, ירושלים, אור – כן. ים, מסיבה, כדור – לא.
- מה צריך במסע: מים, נעליים, משפחה, אוכל – כן; טלוויזיה, כדור – לא.
- הפכים: חושך–אור, סוף–התחלה, יום–לילה, קשה–קל.
- כרטיס יציאה: לירושלים.

כלי חוסן בשיעור: גש"ר מאח"ד (ערוצי התמודדות בשיר), עש"ן ד"ק ("גם אם נפלו הכוחות... אל תוותר" כדיבור עצמי), מעש"ה (ההורים כמגישי עזרה: "לצידי", "תמשיך").

יצרה: רוית ראש בן ישי

מסע שלם – דף עבודה

פעילות בעקבות סרטון לחג הסיגד

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

חלק א' – לפני הצפייה

סִיגֵד הוּא חַג שֶׁל יְהוּדֵי אֶתְיוֹפְיָה.

הַחַג בכ"ט בְּחֶשְׁוָן. 50 יוֹם אַחֲרֵי יוֹם כִּפּוּר.

בַּחַג עוֹלִים לָהָר, מִתְפַּלְלִים, וְחוֹשְׁבִים עַל יְרוּשָׁלַיִם.

לִפְנֵי הַרְבֵּה שָׁנִים, הָרַבִּה יְהוּדִים הָלְכוּ בָּרֶגֶל מֵאֶתְיוֹפְיָה לְסוּדָן. הַדֶּרֶךְ הָיְתָה אֲרֻכָּה וְקָשָׁה.

אֲלָפִים מֵתוּ בַּדֶּרֶךְ.

הַשִּׁיר בַּסִּרְטוֹן הוּא לְזֵכֶר הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה.

הַשִּׁיר: "מַסָּע שָׁלֵם". אֵילוּ מִלִּים יִהְיוּ בַּשִּׁיר? בָּחֲרוּ 6 מִלִּים.

○ גֶּשֶׁם ○ סְעָרָה ○ תְּפִלָּה ○ אַבָּא ○ אִמָּא ○ יְרוּשָׁלַיִם ○ אוֹר ○ אֱמוּנָה ○ שָׁמַיִם

○ לַיְלָה ○ יָם ○ מִסְבָּה ○ מִדְבָּר ○ פֶּחָד ○ כַּדּוּר ○ תִּקְוָה

מָה זֶה מַסָּע?

מַסָּע = דֶּרֶךְ אֲרֻכָּה. לִפְעָמִים הַדֶּרֶךְ קָשָׁה. בַּמַּסָּע הוֹלְכִים אֶל מָקוֹם חָדָשׁ.

הַאִם עֲשִׂיתֶם מַסָּע? מֵאֵיפֹה? לְאָן?

_____

_____

מָה לְקַחְתֶּם אִתְּכֶם?

_____

_____

חלק ב' – תוך כדי צפייה

צְפוּ בַּסִּרְטוֹן. הַקְשִׁיבוּ. לַחֲצוּ עַל הַמִּלִּים שֶׁשְּׁמַעְתֶּם.

צפו בסרטון "מסע שלם" (המורה תקרין). סמנו ○ ליד כל משימה שהשלמתם.

- 👨 מָה אַבָּא אוֹמֵר?

- 👩 מִי לְצַד הַיֶּלֶד?

- 🌧️ מָה יוֹרֵד מֵהַשָּׁמַיִם?

- 🌙 מָה מְחַפְּשִׂים בַּלַּיְלָה?

- 🕌 לְאָן הוֹלְכִים?

חלק ג' – אחרי הצפייה

מִלִּים בַּשִּׁיר. לַחֲצוּ עַל כַּרְטִיס וְקִרְאוּ מָה זֶה אוֹמֵר.

📌 מקרה לניתוח

חֹשֶׁךְ ← אוֹר

מָה הַהֶפֶךְ שֶׁל חֹשֶׁךְ?

🔗 הִתְאִימוּ מִלָּה לְהֶפֶךְ שֶׁלָּהּ

פריט	התאמה
חֹשֶׁךְ	_____
סוֹף	_____
יוֹם	_____
קָשֶׁה	_____

👪 קולות ההורים

האב: תִּזָּהֵר! · תַּמְשִׁיךְ! · אַל תַּעֲצֹר!

האם: לְבִיאָה · לְצִדִּי – לְיָדִי

מָה אַבָּא אוֹמֵר?

_____

_____

🗺️ מפת המסע

תחנה	רגש	ערך	מחשבה שלי
כְּפָר בְּאֶתְיוֹפְיָה		כִּסּוּפִים	
הַדֶּרֶךְ וְהַמִּדְבָּר		הַתְמָדָה	
סוּדָן – הַהַמְתָּנָה		זִכָּרוֹן	
יְרוּשָׁלַיִם		קְהִלָּה וֶאֱמוּנָה	

🕊️ לוח הערכים – סמנו ○ את הערך שהכי חשוב לכם

○ 🕊️ כִּסּוּפִים ○ 🙏 אֱמוּנָה ○ 👣 הַתְמָדָה ○ 🕯️ זִכָּרוֹן ○ 🤝 קְהִלָּה

_____

_____

✉️ מכתב מהמסע

בחרו מי כותב/ת: יֶלֶד/ה בַּמַּסָּע / אִמָּא אוֹ אַבָּא

פתיחות: שָׁלוֹם, אֲנִי... · אֲנִי בַּדֶּרֶךְ ל... · אֲנִי מַרְגִּישׁ/ה... · אֲנִי רוֹצָה...

מחסן מילים: דֶּרֶךְ · קָשֶׁה · אִמָּא · אַבָּא · יְרוּשָׁלַיִם · לַיְלָה · אוֹר · אֲנִי מִתְגַּעְגֵּעַ/ת

🕌 ברכה לירושלים

יְרוּשָׁלַיִם, אֲנִי _____ אוֹתָךְ.

✂️ - - - - - - - - - - גזרו כאן - - - - - - - - - -

🎟️ כרטיס יציאה – מסע שלם

שם: _____ כיתה: _____

לְאָן הוֹלְכִים בַּשִּׁיר? ○ לִירוּשָׁלַיִם ○ לַיָּם ○ לְבֵית הַסֵּפֶר

מִלָּה חֲדָשָׁה שֶׁלָּמַדְתִּי: _____

אֲנִי מַרְגִּישׁ/ה: _____

איך אני מרגיש/ה: 😊 🙂 😐 😔